

ת"פ 12487/06/16 - מדינת ישראל נגד א ס

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 12487-06-16 מדינת ישראל נ' ס(עציר)
בפני כבוד השופטת חגית מאק-קלמנוביץ

בעניין: מדינת ישראל
ע"י פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)
נגד
א ס (עציר)
המאשימה
ע"י ב"כ עו"ד לאה צמל
הנאשם

הכרעת דין

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו שני אישומים של עבירות אלימות במשפחה. באישום הראשון יוחסו לנאשם עבירות שוד לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: החוק) והחזקת סכין לפי סעיף 186 לחוק. באישום השני יוחסו לנאשם עבירות של תקיפת בת זוג לפי סעיף 379 בנסיבות סעיף 382(ב)(1) לחוק ואיזמים לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

על פי כתב האישום הנאשם נשוי למתלוננת כארבע שנים ולהם בת משותפת כבת שלוש, הנאשם הוא אזרח ישראל והמתלוננת מתגוררת בנפרד ממנו, בבית אמה בעזריה.

2. באישום הראשון נטען כי ביום 29.5.16, בסמוך לשעה 18:00, הגיע הנאשם לבית אמה של המתלוננת בעזריה. הוא שאל את המתלוננת אם יש לה כסף, נענה בשלילה והחל לחפש כסף על גופה. המתלוננת התנגדה והנאשם הוציא סכין אשר החזיק בתוך פיו והצמידו לצווארה של המתלוננת, בכוונה להטיל עליה אימה ולמנוע ממנה להתנגד. הוא הוציא מכיסה של המתלוננת סכום של ₪ 1,000 במזומן, טלפון נייד מסוג גלאקסי ואת תעודת הזהות של המתלוננת. כשהחל לצאת מהבית אמרה לו המתלוננת שהיא מתכוונת להתלונן במשטרה, והנאשם קילל אותה ואיים שירצח אותה ואת הילדה. לאחר המתואר נסע הנאשם לתל אביב, וביום 31.5.16 נעצר ברחוב אלנבי בתל אביב, ובפיו נתפס להב סכין יפנית באורך ארבעה סנטימטרים וחצי.

באישום השני נטען כי במועד שאינו ידוע במדוייק, במהלך מאי 2016, הגיע הנאשם לבית בעזריה, ובמהלך ויכוח בינו לבין המתלוננת הכה אותה, משך בחזקה בשערה ואיים לרצוח אותה.

3. העדות המהותיות מטעם המאשימה היו המתלוננת ואמה. בנוסף הוגשו בהסכמה מסמכים המתעדים מחקרי תקשורת לטלפון שעל פי הנתען נטל הנאשם מהמתלוננת, וכן מסמכים המתעדים את עיכוב

הנאשם בתל אביב ותפיסה של להב סכין בפיו. בנוסף העידו גם חוקרי המשטרה יחזקאל אליהו, לירן אור, ברוך נחמיאס ומנשה קצב, אשר גבו את הודעות המתלוננת והנאשם או נכחו בזמן גבייתן. הנאשם העיד להגנתו.

בשל צרידותה של ב"כ הנאשם במועד ההוכחות הראשון נחקרו המתלוננת באותו מועד בחקירה ראשית בלבד, ובישיבה אחרת נחקרו בחקירה נגדית.

4. אציין כבר עתה כי החלטתי לזכות את הנאשם מהמיוחס לו באישום השני. זאת בשל העובדה שעדויות המתלוננת ואמה בנוגע לאירוע זה לא תאמו זו את זו, המתלוננת לא נקטה בצעד כלשהו בעקבות האירוע ואל הגישה תלונה במשטרה, וכן משום שאין ראיה חיצונית או ניטרלית במהותה התומכת בתלונה בנוגע לאישום זה, כפי שיפורט להלן.

עיקר הדיון בהכרעת הדין מוקדש לאירוע נשוא האישום הראשון, וההתייחסות להלן לאירוע, מועד האירוע וכיוצ"ב תכוון לאירוע נשוא האישום הראשון.

כאמור, הראיות העיקריות בתיק זה הן עדויותיהן של המתלוננת ושל אמה. אסקור את גרסאותיהן של העדות והשינויים שחלו בהן.

גירסת המתלוננת

5. הודעותיה של המתלוננת במשטרה הוגשו והן מהוות ראיה בהתאם לסעיף 10א' לפקודת הראיות [נוסח חדש] התשל"א-1971. העדה מסרה ארבע הודעות במשטרה, אשר סומנו ת/1 - ת/4. ההודעה הראשונה, ת/1, היא התלונה העיקרית בה מסרה המתלוננת את גירסתה באשר לאירועים נשוא כתב האישום. ההודעה השניה, ת/2, היא הודעה קצרה ולקונית בה ביקשה המתלוננת לבטל את תלונתה. ת/3 היא הרחבה של ת/2, ובה נשאלה המתלוננת על הסיבות בגינן ביקשה לבטל את התלונה. ההודעה ת/4 כוללת השלמת פרטים מסויימים, כאשר גם בה חזרה בה המתלוננת מטענותיה העיקריות נגד הנאשם.

6. הודעת התלונה העיקרית, ת/1, נמסרה על ידי המתלוננת ביום 29.5.16, יום האירוע, שעה 21:29. המתלוננת מסרה כי היא מתגוררת בבית אמה בעזריה והנאשם מבקר אותה מפעם לפעם. לדבריה ביום האירוע בשעה 18:00 הנאשם הגיע לבית אמה, היא פתחה את הדלת והוא שאל אותה אם יש לה כסף. כשהשיבה בשלילה הנאשם החל לחפש עליה כסף, היא התנגדה והוא שם סכין על צווארה. הנאשם הכניס את היד לכיסה ולקח משם 1,000 ₪ במזומן, את תעודת הזהות הפלסטינית שלה ואת הטלפון שלה, שמספרו, ולאחר מכן יצא מהבית. כשאמרה לו שתלונן במשטרה הוא אמר שירצח אותה ואת הילדה. המתלוננת הבהירה כי הנאשם הצמיד את הסכין לצד ימין של צווארה, וכי מדובר בסכין גילוח שהוא מחזיק בפיו. עוד מסרה כי לא היה בבית אדם נוסף מלבדה (ככל הנראה כוונה לאדם בוגר, שכן בתה בת השלוש היתה איתה).

המתלוננת תיארה אירוע שהתרחש שלושה שבועות לפני כן, כאשר התווכחה עם הנאשם בבית אמה והוא סטר לה ומשך בשערותיה. אירוע זה הוא נשוא האישום השני.

7. ביום 23.6.16 שעה 9:39 מסרה המתלוננת את הודעתה השניה במשטרה, ת/2. היא ביקשה לבטל את תלונתה המקורית, לדבריה, מאחר שהוריו ודודיו של הנאשם דיברו איתה ועם משפחתה והגיעו להסדר לפיו הוא לא יפגע בה יותר. המתלוננת הוסיפה כי היא באה למשטרה מיוזמתה ומרצונה החופשי. ביום 6.7.16 שעה 10:50 מסרה המתלוננת את ההודעה ת/3, בה נשאלה שאלות בעקבות הבקשה לביטול התלונה. המתלוננת נשאלה מה הסיבה לביטול התלונה, והשיבה כי היא אישה חולה בעצבים ובמחלת נפש, באותה תקופה לא לקחה את התרופה ומסרה דברים שאינם נכונים, ולאמיתו של דבר בינה ובין המתלונן היה ויכוח מילולי בלבד. המתלוננת נשאלה על כך שמסרה שנערכה סולחה בנה ובין הנאשם, וכן על תלונתה שהנאשם איים עליה בסכין, והשיבה שאמרה את הדברים בשל מצבה הרפואי, וכי לא היתה בהכרה אז. ביום 13.7.16 בשעה 11:14 נמסרה ההודעה הרביעית, ת/4, בה מסרה המתלוננת פרטים על מצבה הרפואי ואף הציגה מכתב מרופא, היא טענה פעם נוספת כי בעלה לא איים עליה בסכין, וכי מסרה לבעלה את הטלפון שלה.

8. בחקירתה הראשית בבית המשפט העידה המתלוננת כי הרקע לאירוע היה סכסוך בעקבות הודעת הנאשם כי הוא מתכוון לשאת אישה אחרת (עמ' 9 שורה 10). המתלוננת אישרה כי לא הזכירה עובדה זו בהודעותיה האחרות, לטענתה מאחר שלא זכרה זאת (עמ' 13).

בנוגע לנסיבות ביטול התלונה טענה המתלוננת שהלכה למשטרה ביוזמתה ואף אחד לא אמר לה ללכת (עמ' 10 שורה 6). היא חזרה בה מתוכן הודעתה השניה בה ביקשה לבטל את התלונה בעקבות שיחה עם בני משפחת הנאשם, טענה כי תוכן הודעה זו אינו נכון ואינה זוכרת אם אמרה כך במשטרה אם לאו (עמ' 10).

באשר למועד האירוע העידה המתלוננת כי הנאשם הגיע לביתה בשעה שלוש והיא היתה בתחנת המשטרה בשעה שש (עמ' 13 שורה 24). עם זאת אישרה כי הודעתה נגבתה משעה תשע וחצי, לאחר המתנה בתחנה (עמ' 14 שורה 1).

9. לגבי תוכן התלונה העיקרית במשטרה, המתלוננת הכחישה את עיקרי הדברים: העובדה שהנאשם הניח את הסכין על צוארה, הכניס את היד לכיסה (עמ' 12 שורה 15). עם זאת הודתה בכך שהנאשם נוהג להסתובב באופן קבוע עם סכין בפה, כהגנה עצמית מפני אויבים (עמ' 12 שורה 21). המתלוננת טענה כי אינה זוכרת את מספר הטלפון שלה בזמן הרלוונטי, אך אישרה כי הוציאה מהטלפון של אימה את המספר (להלן: מספר הטלפון; עמ' 14 שורה 20).

המתלוננת העידה כי לאחר הגשת התלונה במשטרה המשטרה לקחה אותה לבית מלון ליום אחד, ולאחר מכן היא חזרה לביתה (עמ' 14 שורה 24). מעדות אם המתלוננת והחוקרת לירן אור עולה כי מדובר במעון לנשים מוכות. היא אישרה שלא היתה באותו יום בתל אביב (עמ' 15 שורה 1).

10. בחקירתה הנגדית בדיון מיום 17.1.17 המתלוננת חזרה בה מהטענה שהנאשם לקח את הטלפון שלה, והעידה כי היא מסרה אותו (ככל הנראה צריך להירשם בפרוטוקול "נתתי" במקום "לקחתי"), כדי שיתקן אותו (עמ' 31 שורה 5). עוד הכחישה כי הנאשם לקח ממנה את תעודת הזהות ואת הכסף (עמ' 31). היא טענה, עם זאת, כי היה לה כסף, טענה שקיבלה ₪ 1,000 מ"מישהי ביריחו" ולא ידעה למסור פרטים על כך. המתלוננת חזרה שוב על הטענה לפיה לא היתה מרוכזת ולא זכרה כי היתה בלי תרופה

במשך חודש (עמ' 31, 32). המתלוננת אשרה בחקירתה הנגדית כי היתה מודעת לכך שהנאשם מסתובב עם סכין בפיו באופן קבוע, אם כי טענה שלא ראתה את הסכין ביום האירוע נשוא כתב האישום (עמ' 32, 33).

גירסת אם המתלוננת

11. אמה של המתלוננת, הגב' נ מ ח, אף היא העידה בבית המשפט וגם הודעתה הוגשה בהתאם לסעיף 10א' לפקודת הראיות.

בהודעתה במשטרה ת/5 מיום 30.5.16 שעה 13:24, תיארה האם כי בזמן שהיתה במכולת בתה התקשרה אליה ואמרה שהנאשם לקח לה את הטלפון, הכסף ותעודת הזהות ורצה לפגוע בה בסכין. היא הלכה לביתה וראתה את הנאשם יוצא ממנו בריצה. היא ביקשה ממנו לעצור אך הוא רץ כמו משוגע. בתה סיפרה לה כי לא רצתה לתת לנאשם את הכסף ורצתה לצעוק, אך הנאשם איים שאם תצעק יהרוג אותה. האם תיארה גם אירוע שהתרחש כשבועיים קודם בו ראתה את הנאשם מנסה בכח לקחת את הטלפון מהמתלוננת. היא לקחה את הטלפון לתיקה, והנאשם משך בשיערה של המתלוננת.

12. האם העידה בבית המשפט, בעמ' 16 ואילך, כי הגיעה לביתה מיד בתום האירוע, ראתה את הנאשם יוצא מהבית ובתה ביקשה ממנה ללכת למשטרה. היא הוסיפה מיד כי המתלוננת תמיד עצבנית ומקבלת כדורים, וכי לאחר האירוע שאלה את הבת אם קיבלה את הכדורים, והבת החלה לקלל אותה. עוד העידה, בעמ' 17 שורה 8, כי היא היתה אצל השכנים וראתה את הנאשם הולך לצד השני. לדברי האם, כשהיתה אצל השכנה בתה שוחחה איתה בטלפון, אמרה לה בטלפון שהנאשם איים עליה עם סכין וכשהגיעה הביתה ראתה את המתלוננת שוברת כלים ועושה בלגאן בבית (עמ' 18).

בהתייחס להודעתה במשטרה שהוקראה ותורגמה לעדה במהלך חקירתה הראשית השיבה העדה כי אולי כן אמרה את הדברים ואולי לא, ואף לא אישרה כי בזמן מסירתה הודעה זכרה את הדברים טוב יותר (עמ' 18 בראש העמוד). היא נשאלה במפורש על דברים שמסרה במשטרה, לפיהם ראתה את הנאשם מושך בשיערה של המתלוננת ושמעה אותה צועקת, אך הכחישה את הדבר והדגימה את מעשי הנאשם שלא כללו משיכה בשיער או אלימות (עמ' 18, 19). העדה הכחישה שהנאשם לקח גם כסף (עמ' 19).

13. העדה עומתה עם עובדות נוספות שמסרה בהודעתה במשטרה, עמדה על כך שבזמן האירוע היתה אצל השכנה ולא במכולת, אישרה שהמתלוננת אמרה לה שהנאשם לקח ממנה את הטלפון והכסף אך לא אישרה ששמעה מהמתלוננת גם על ניסיון תקיפה בסכין (עמ' 20). האם השמיעה דעה חד משמעית לפיה המתלוננת שלא נטלה את התרופות היא האחראית לסיטואציה, ולדבריה אמרה למתלוננת שמה שהיא עושה "זה לא בסדר", שכן היא הפלילה את הנאשם על אף שלא עשה דבר (עמ' 21, 23). העדה חזרה מספר פעמים בעדותה על נושא התרופות, והבהירה כי לקחה את המתלוננת לרופא אחר ברמאללה שנתן לה כדורים אחרים במקום הכדורים הישנים שלא היו טובים (עמ' 23). היא הבהירה כי לא אמרה את הדבר במשטרה משום שחששה שהמתלוננת תכה אותה (עמ' 24).

14. בחקירתה הנגדית נשאלה האם על כך שהודעתה במשטרה ת/5 נמסרה למחרת האירוע נשוא האישום הראשון, ואילו עדות המתלוננת נמסרה ביום האירוע עצמו. העדה השיבה כי היא ובתה הלכו למשטרה "ביום הראשון", דהיינו ביום האירוע. השאלה מדוע עדותה נושאת תאריך של יום מאוחר יותר נותרה

ללא פיתרון בעדותה של האם (עמ' 34 בראש העמוד). אולם ההסבר ניתן מאוחר יותר, בעדות החוקרת לירן אור, הראשונה לקבל את תלונת המתלוננת. היא הסבירה כי גבתה את עדותה של המתלוננת בשעת ערב מאוחרת ונשארה בתחנה כדי לוודא שהמתלוננת מטופלת, ולקראת חצות אם המתלוננת עזבה את המקום כשהבינה שהמתלוננת עצמה מופנית למקלט נשים (עמ' 44). מתיאור זה עולה כי האם אכן התלוותה למתלוננת והשתיים הגיעו למשטרה בערב שלאחר האירוע, אולם האם עזבה את המקום מאוחר יותר, ומן הסתם הגיעה למחרת כדי למסור את הודעתה.

15. נושא אחר שלגביו נותרו ספקות הוא מקום הימצאה של העדה בזמן האירוע. האם מסרה בהודעתה במשטרה כי היתה במכולת. בחקירה הראשית והנגדית השיבה העדה כי היתה מוזמנת לארוחת צהריים אצל השכנה (עמ' 17 שורה 8, עמ' 34 שורה 12). קיימת, איפוא, סתירה שלא נמצא לה יישוב לגבי מקום הימצאה של האם בזמן האירוע. אולם בשאלה אחרת שעלתה בחקירה קיימת התאמה בין גרסת המתלוננת ואמה. מדובר בשאלה מתי בדיוק התרחש האירוע. האם נשאלה בחקירה הנגדית כיצד יתכן שהוזמנה לשכנתה לארוחת צהריים, והשיבה כי השעה היתה 14:00 או 15:00, ולא 18:00 או 19:00 (עמ' 34 שורה 14). יצוין כי לוח זמנים זה תואם את עדות המתלוננת, אשר העידה בחקירה הראשית כי האירוע התרחש בשעה 15:00, כי היא הלכה למשטרה בשעה 18:00 ונחקרה בשעה 21:30.

16. גם אירוע המפגש עם הבת תואר על ידי העדה באופן שונה מעדותה בחקירה ראשית. היא העידה כי מצאה את בתה עומדת בחוץ, והבת אמרה לה שהסתכסכה עם הנאשם וביקשה ללכת למשטרה. העדה לא הזכירה כאן את העובדה שראתה את הנאשם עצמו, כפי שמסרה בחקירה הראשית ובמשטרה. האם הוסיפה עוד כי התלוותה לבתה למשטרה מחשש שהבת תרצח אותה, ותיארה אירוע שהתרחש לדבריה יום לפני חקירתה בבית המשפט, כאשר בעלי הבית פינו את חפציהן מדירת מגוריהן, היא הציעה למתלוננת ללכת לבית אחיה אך המתלוננת דחפה אותה והכתה אותה (עמ' 35). העדה נשאלה אם היא מפחדת מהמתלונן, והשיבה כי אינה מפחדת ממנו, כי היא מספרת את האמת וכי "הנעליים שלו טובות מהבת שלי. הוא רוצה שהבת שלי תלך ישר אבל היא הולכת בעקיפין". עוד הוסיפה כי היא אוהבת אותו יותר מאשר את בתה (עמ' 36 שורות 1 - 7).

העדה נשאלה מדוע אמרה במשטרה שהנאשם תקף אתה בתה, והשיבה כי אינה זוכרת מה אמרה במשטרה, וכי היא מפחדת שבתה תרצח אותה. היא חזרה והזכירה שוב את האירוע שהתרחש יום לפני עדותה, כאשר המתלוננת הכתה אותה בכתפה רק משום שהציעה שילכו לאחיה. האם הוסיפה כי בתה שיקרה כשאמרה שיש לה כסף, שכן היא, האם, עובדת בבתיים אצל יהודים ומפרנסת את שתיהן. העדה ביקשה ואף התחננה שהנאשם ישוחרר, יקח את בתה וימצא לה בית, והוסיפה כי היא תישן הלילה אצל חברה יהודיה או ברחוב (עמ' 36).

גירסת הנאשם

17. הנאשם בחר להעיד. הצדדים הסכימו כי הודעותיו במשטרה, ת/7 ו-ת/8, ישמשו במקום חקירה ראשית, והוא נחקר בחקירה נגדית.

בהודעתו הראשונה במשטרה, ת/7, מיום 31.5.16 הכחיש הנאשם שהיה בבית חמתו בזמן האירוע, דהיינו יומיים לפני חקירתו, והוסיף כי בתה של המתלוננת אינה בתו. הוא טען שבשבועיים שקדמו לחקירה היה בתל אביב ולא עזב את העיר. הנאשם הכחיש ששדד את המתלוננת או איים עליה, הכחיש שראה את המתלוננת והכחיש

את האירוע נשוא האישום השני. עם זאת, הנאשם הודה בכך שהוא מחזיק בלהב הסכין באופן קבוע, לטענתו כהגנה מפני סודנים, מכיון שהוא חי ברחובות. הנאשם הודה בשימוש בסמים ובצריכת אלכוהול.

בהודעה ת/8 מיום 1.6.16 נחקר הנאשם על הטלפון הסלולרי שהוא מואשם בגניבתו. הנאשם טען כי אינו זוכר את מספר הטלפון שלו, אינו זוכר את המספר הנ"ל ואינו זוכר מתי החזיק בטלפון סלולרי. הנאשם נשאל על כך שהטלפון שמספרו כאמור נמצא ביום האירוע בעזריה שבירושלים ובערב אותו יום בתל אביב. הוא לא נתן הסבר לכך אך חזר על הכחשתו ועל טענתו שלא היה כלל בירושלים ביום האירוע.

18. גם בחקירתו הנגדית בבית המשפט אישר הנאשם כי הוא מסתובב באופן קבוע עם סכין בפיו ואף מחליף את הסכין מפעם לפעם (פרוטוקול עמ' 47), וכן חזר על טענתו לפיה בתה של המתלוננת אינה בתו שלו, על אף שהיא רשומה כך. הנאשם הכחיש שנמצא בעזריה ביום הרלוונטי או סמוך לפני כן (עמ' 48). הוא הסביר כי אמה של המתלוננת שיקרה כשהעידה שראתה אותו בביתה על אף שהיא אוהבת אותו, בשל רצונה להגן על בתה (עמ' 48, 49). הנאשם נשאל על הטלפון שעבר מעזריה לתל אביב ביום האירוע, והשיב שהמתלוננת יכולה היתה לתת את הטלפון למישהו אחר (עמ' 50).

19. נוסף על העדויות שפורטו ועל עדויות חוקרי המשטרה, הוגשו בהסכמה מוצגים אלה:

ת/9א' - תוצאות מחקרי תקשורת שנערכו למספר הטלפון שמסרה המתלוננת, בהם ניתן לעקוב אחר מיקום הטלפון ביום האירוע נשוא האישום הראשון.

ת/10 - צילום להב הסכין שהנאשם החזיק בפיו.

ת/11-13 - דו"חות פעולה של שוטרים שהיו מעורבים בעיכוב הנאשם, ובעקבות מידע מוקדם מצאו בפיו להב של סכין.

דין בראיות

20. הודעותיהן של המתלוננת ואמה במשטרה הוגשו במסגרת סעיף 10א לפקודת הראיות, לאחר שנמצאו סתירות של ממש בין גרסאותיהן במשטרה לבין העדויות בבית המשפט. קיומו של שוני בין התלונה הספונטני במשטרה לבין העדות בבית המשפט אינו חריג והוא נפוץ בעבירות מסוג זה. במקרה הנוכחי העדות עצמן הצביעו על הסיבה לכך:

המתלוננת אמרה במפורש בהודעתה ת/2 כי היא מבקשת לבטל את תלונתה בעקבות התערבות קרובי משפחה של המתלונן. אם המתלוננת בעדותה בבית המשפט התייחסה לקשיים הכלכליים שהיא חווה, שהגיעו עד כדי פינויה בחוסר כל מבית מגוריה. האם מטופלת בבת הסובלת מבעיה נפשית, אשר לדברי האם אינה מפרנסת את עצמה ולמעשה נטל הפרנסה שלה ושל בתה מוטל על האם. על רקע זה יש להבין את דברי האם שהובאו לעיל, תחינתה, לשחרורו של הנאשם, אשר יקל עליה בנטל הפרנסה והדאגה לבתה. על רק דברים מפורשים אלה ניתן להבין את חזרתן של העדות מהודעותיהן במשטרה והניסיון להיתלות במצבה הנפשי של המתלוננת בסיבה להגשת התלונה.

אני סבורה, איפוא, שיש להעדיף את הגרסאות שמסרו העדות בהודעה הראשונה, הספונטאנית שמסרה כל אחת מהן במשטרה בסמוך לאחר האירוע, על פני עדויותיהן בבית המשפט.

21. ככלל, אני סבורה שגרסאותיהן של המתלוננת ואמה במשטרה, ת/1 ו-ת/5, מתיישבות זו עם זו ותומכות זו בזו בפרטים המהותיים שלהן. המתלוננת תיארה אירוע של חיפוש ונטילת כסף ותעודת זהות תחת איומי סכין, האם העידה כי בתה התקשרה וסיפרה לה על אירוע כזה.

לגבי נושאים שונים שעלו בחקירה נמצא בסופו של דבר כי לא קיימת סתירה של ממש בין הגרסאות השונות שנשמעו. כך, לדוגמא, מהלך העניינים המפורט לעיל ועדותה של החוקרת לירן אור יישבו את העובדה שאמה של המתלוננת התלוותה אליה לתחנת המשטרה בערב שלאחר האירוע, אך הודעתה נגבתה ממנה רק ביום המחרת. שתי העדות מסרו לוח זמנים סביר שלפיו האירוע התרחש בסביבות השעה 15:00, ההגעה למשטרה היתה בסביבות השעה 18:00 וההודעה נגבתה מהמתלוננת לאחר המתנה בסביבות השעה 21:30. בנוגע לשאלה היכן היתה האם בזמן האירוע, במכולת או אצל השכנה, קיימת סתירה בין הודעת האם במשטרה לעדותה בבית המשפט, אולם המתלוננת כלל לא התייחסה לשאלה זו, כך שהסתירה היא בין גרסאות האם לבין עצמן בלבד, וניתן להבין אותה על רקע הזמן שעבר מאז האירוע. המתלוננת נשאלה כיצד התקשר להודיע לאמה על האירוע לאחר שהטלפון נלקח ממנה, השיבה שלא התקשרה מהטלפון שלה, ובכך יישרה את הקושי האפשרי (עמ' 31 שורה 10). השאלה מהיכן היה למתלוננת סכום של 1,000 ₪ ברשותה לא זכתה להסבר מספק, אולם אין מדובר בעובדה העומדת בסתירה לראיה קונקרטיית כלשהי, אלא בתמיהה כללית שלא מצאה את פתרונה.

22. הקושי המרכזי בקבלת עדויות עדות התביעה נובע מכך ששתי העדות התייחסו למצבה הנפשי של המתלוננת וטענו כי מדובר בתלונת שוא שהוגשה על רקע מצב נפשי זה. לכך יש להוסיף את העובדה שהמתלוננת היתה האדם הבוגר היחיד שנכח באירוע, מלבד הנאשם. על בית המשפט להזהיר עצמו כל אימת שהוא מסתמך על עדות יחידה, ודאי כשמדובר על עדות של אישה לוקה בנפשה.

מצבה הנפשי של המתלוננת

23. כבר בראשית עדותה הראשית הודיעה המתלוננת שאינה זוכרת את הדברים שאמרה בתלונתה במשטרה, והבהירה כי היתה בטיפול של "רופא עצבים", תחילה אצל רופא אחד ולאחר שנפטר אצל רופא אחר (עמ' 11). במהלך כל עדותה היא הזכירה עובדה זו, וטענה לפגיעה בזיכרון מאחר שלא נטלה את הכדורים שלה. כך, לדוגמא, בעמ' 13, 14, 15, 16. המתלוננת עומתה עם העובדה שהמסמך הרפואי שהציגה הוא מתאריך 9.7.16, המאוחר לתלונתה במשטרה, ואישרה את הדבר, אולם עמדה על טענתה בדבר מצבה הרפואי - עמ' 15, 16.

24. על מנת לשפוך אור על נושא התרופות הפסיכיאטריות, ולהבין אם מדובר בתרופות שיתכן שיש בהן כדי להשפיע על תודעתה וזכרונה של העדה, ביקשתי מהעדה בסיום עדותה להציג את הכדורים שהיא נוטלת, ועיינתי בעלון המצורף אליהם, כל זאת בהסכמת הצדדים. בעמ' 16 לפרוטוקול נרשם:

"לאחר סיום העדות העדה מציגה את הכדורים שהיא לוקחת - ריספדרל. בהסכמת הצדדים בית המשפט מעיין בעלון התרופה שבו מצויין, בין היתר, שהתרופה מיועדת לטיפול בסכיזופרניה, בתסמינים של הפרעות פסיכוטיות, בביטויים פסיכוטיות של דמנציה על רקע אלצהיימר, לטיפול בהפרעה מאנית ביפולרית ועוד".

25. ב"כ המאשימה טען בסיכומיו כי העדה פנתה לטיפול הנפשי רק לאחר האירוע, והציגה את הכדורים

בבית המשפט באופן מניפולטיבי (פרוטוקול עמ' 65, 66). אינני שותפה לדעה זו. הצגת התרופות על ידי המתלוננת לא נעשתה ביוזמתה ולא תוכננה מראש, והמתלוננת לא יכלה לצפות את הדבר לפני עדותה. היא התבקשה להציג את התרופות והוציאה באופן ספונטני את החפיסה שנמצאה בתיקה. בנסיבות אלו, הטענה כאילו מדובר במניפולציה מתוכננת מראש אינה סבירה כלל.

ב"כ הנאשם עמדה על כך שהטענה בדבר מצבה הנפשי של המתלוננת לא הועלתה בסמוך לאירוע אלא באיחור ניכר, והמסמכים הרפואיים שהוצגו על ידי המתלוננת מאוחרים עוד יותר. אכן, העובדה שמדובר בטענה כבושה מפחיתה ממשקלה ויש לבחון אותה בזהירות. עם זאת, לא ניתן להתעלם מכך שבסופו של דבר העדה מטופלת בתרופות פסיכיאטריות.

26. באשר לתוצאה שיש לנטילת התרופות על ידי המתלוננת, ברור שעצם ההיזקקות לתרופות פסיכיאטריות, כשלעצמה, אינה פוגעת באופן אוטומטי באמינותה של העדה, ויש לבחון את הדברים לגופו של עניין. בהעדר חוות דעת רפואית או התייחסות כלשהי של איש מקצוע למהות הליקוי או המחלה ממנו סובלת המתלוננת ולהשפעה שיש לכך על עדותה, לא ניתן לקבוע ממצאים פוזיטיביים. עם זאת, ממה שנרשם מתוך העלון עולה בבירור כי אין מדובר בתרופות פסיכיאטריות נפוצות שרבים נוטלים אותן, כגון נוגדי חרדה ודיכאון, כדורי שינה וכדומה, אשר אינם משפיעים באופן מהותי על התודעה. פירוט ההתוויות כאמור לעיל מצביע, גם בעיני ההדיוט שאינו בקיא בנושא, על אפשרות שהתרופות נועדו לטיפול בבעיה פסיכיאטרית משמעותית של המתלוננת.

27. המתלוננת והאם העידו שתרופות אלו נרשמו למתלוננת לאחר האירוע נשוא כתב האישום. המסמך הרפואי שהוצג על ידי המתלוננת צורף להודעתה ת/4 והוא נושא תאריך 9.7.16, כארבעים יום לאחר האירוע. לא ברור, איפוא, מה היה מצבה של המתלוננת במועד הרלוונטי. האם נזקקה לתרופות, האם נטלה תרופות, איזה סוג של תרופות ומה היתה השפעתן עליה.

עם זאת, בהודעה הראשונה של המתלוננת, ת/1, לא נרשמה הערה או הסתייגות כלשהי בנוגע להתרשמות ממצבה ומיכולותיה המנטליות של העדה. גובת ההודעה, רס"ר לירן אור, לא העידה על הסתייגות שכזאת. אמנם לא אפשרתי את עדותה בנוגע להתרשמות מהעדה, כיון שהיא לא הופיעה ברשימת עדי התביעה והעידה על גביית ההודעה לצורך סעיף 10א' בלבד (פרוטוקול עמ' 41, 42 ואילך). אולם ניתן להניח שאילו היתה התרשמות חריגה כלשהי, היא היתה מוצאת ביטוי בהודעה ת/1 או בתרשומת כלשהי שבגינה היתה העדה מוזמנת מלכתחילה כעדת תביעה. למעשה, ההתרשמות מהתנהלות חריגה של המתלוננת מופיעה דוקא בשלב מאוחר יותר, בזמן גביית ההודעה ת/3, בה חזרה המתלוננת מתלוננתה. העד יחזקאל (חזי) אליהו שנכח בזמן גביית הודעה זו רשם למחרת את המזכר ת/6, בו תיאר כי המתלוננת התנהגה בצורה מוזרה ושונה, היתה בלתי סבלנית, אמרה שאיננה שפויה ולא לקחה תרופות, בנה הקטין צרח כל הזמן ולא ניתן היה לגבות ממנה הודעה. בסוף המזכר כתב החוקר כי התרשם שהעדה היתה מודרכת והתנהגה בצורה מוזרה. העד העיד בנושא זה בבית המשפט (פרוטוקול עמ' 39, 40).

28. מסקנתי מכל האמור לעיל היא שקיימת אפשרות סבירה שהמתלוננת סובלת מליקוי כלשהו בתחום הנפשי, נזקקת לתרופות ונוטלת תרופות בתקופות מסוימות, ולא ברור מה היה המצב בהקשר זה במועד האירוע נשוא כתב האישום. עם זאת, הראיות החיצוניות מצביעות על כך שאין מדובר בליקוי הפוגע באופן מהותי בכושר השיפוט והבנת המצב על ידי המתלוננת, שכן בפועל בזמן האירוע נשוא

האישום המתלוננת תפקדה תפקוד בסיסי באופן תקין. היא שהתה בבית אמה עם בתה הקטנה ללא השגחה, הגיעה למשטרה למסור תלונה, מסרה את תלונתה באופן שלא עורר רושם חריג.

בשל הזהירות הנדרשת כאשר מדובר בהליך פלילי, אני סבורה שכלל שמדובר באירוע שלגביו הראיות מבוססות על עדות המתלוננת בלבד או על עדות המתלוננת ואמה, לא ניתן לקבל את העדויות כראיה מספיקה להרשעת הנאשם. אולם בנושאים שבהם קיימת תמיכה חיצונית, ניתן לקבל את עדות המתלוננת הנתמכת בראיות הנוספות.

בהתאם לעיקרון זה, לא ניתן להרשיע את הנאשם באירוע נשוא האישום השני. שכן מדובר באירוע שהראיות היחידות לו הן עדות המתלוננת ואמה, כאשר התלונה בעניין כבושה ולא הוגשה בסמוך לאירוע, וכאשר ההתאמה בין העדויות אינה מלאה - המתלוננת תיארה בהודעה ת/1 אירוע של אלימות בלבד, והאם בת/5 הוסיפה שהנאשם ניסה לקחת מהמתלוננת את הטלפון שלה.

החלטתי, איפוא, לזכות את הנאשם מהאישום השני שבכתב האישום.

29. באשר לאישום הראשון, נוסף על עדויות המתלוננת ואמה קיימות שתי ראיות נוספות, חיצוניות, התומכות בגירסת המתלוננת: הראיה הראשונה, שהיא נייטרלית ועומדת בפני עצמה, היא איכון הטלפון שמספרו נמסר על ידי המתלוננת. תוצאות מחקר התקשורת, מוצג ת/9א, מצביע על כך שהמכשיר הועבר ביום האירוע משכונת עזריה בירושלים דרך בנייני האומה בסביבות השעה 18:45 ועד תל אביב. מסלול זה תואם במדויק את טענת המתלוננת לפיה הטלפון נלקח על ידי הנאשם, ואת העובדה שהנאשם נעצר לאחר יומיים ברחוב אלנבי בתל אביב. הראיה החיצונית השניה היא העובדה שבזמן מעצרו של הנאשם יומיים לאחר האירוע נמצא בפיו להב סכין, התואם את התיאור שמסרה המתלוננת. אמנם עובדה זו אינה מתייחסת ישירות לאירוע נשוא האישום, ואיננה ראיה עצמאית במובן זה שהמתלוננת שהיתה מודעת לכך שהנאשם מחזיק בסכין יכולה היתה להוסיף את העובדה כחלק מתלונתה גם אם הדבר אינו אמת. אך על אף הסתייגויות אלה מדובר בתמיכה נוספת, חיצונית, לגירסתה של המתלוננת בנוגע לאותו אירוע.

30. לאור כל האמור החלטתי להרשיע את הנאשם בעבירות של שוד והחזקת סכין שיוחסו לו באישום הראשון, ולזכות אותו מהעבירות של תקיפת בת זוג ואימים נשוא האישום השני.

ניתנה היום, ל' שבט תשע"ז, 26 פברואר 2017, במעמד הצדדים